

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Українсько-угорський навчально-науковий інститут
Кафедра історії Угорщини та європейської інтеграції**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор Українсько-Угорського

Навчально-Наукового Інституту

 доц. Олександр Шпенік

29 червня 2023 року

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економічна історія України»

Рівень вищої освіти

Галузь знань

Спеціальність

Предметна

спеціальність

Освітня програма

Статус дисципліни

Мова навчання

Другий (магістерський)

01–Освіта/Педагогіка

014–Середня освіта

014.03–Середня освіта (Історія)

**«Історія (мова навчання фахових дисциплін
– угорська)»**

обов'язкова

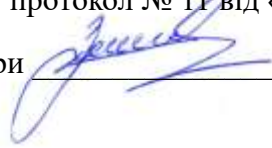
Угорська

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «*Економічна історія України*» для здобувачів вищої освіти галузі знань *01 – Освіта/Педагогіка* спеціальності *014.03 – Середня освіта (Історія) ОП «Історія» (мова навчання фахових дисциплін – угорська)*»

Розробник: Зубанич Л.Л, к.і.н., завідувач кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції УУННІ

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри історії Угорщини та європейської інтеграції протокол № 11 від «13» червня 2023 р.

Завідувач кафедри доц. Зубанич Л.

Схвалено науково-методичною комісією УУННІ протокол № 2 від « 27» червня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Талабірчук О.Ю.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	I	I
Вид підсумкового контролю: екзамен	Семестр:	
	1	1
	Лекції:	
	24	12
	Практичні (семінарські)	
	12	
	Лабораторні:	
Форма підсумкового контролю: екзамен в усній формі за екзаменаційними білетами	Самостійна робота:	
	54	78

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Економічна історія України» має за мету формування у студентів цілісних знань про економічну історію України, форми господарювання та процеси форм суспільного виробництва від найдавніших часів до сьогодення.

Завдання навчальної дисципліни «Економічна історія України» спрямоване на підвищення рівня компетентності студентів і поглиблення теоретичних знань, які повинні сприяти більшій мобільності та профорієнтації на ринку праці.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти;

Загальні компетентності:

ЗК5. Здатність вчитися протягом всього життя.

Фахові (предметні) компетентності:

ФК5. Здатність до засвоєння основних концепцій, детального розуміння процесів, теоретичних і практичних проблем з вітчизняної історії, історії розвитку та сучасного стану наукових знань з педагогіки.

ПК 4 – Здатність до незаангажованої оцінки історичних подій та їх пропагування серед широкого загалу.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Економічна історія України» є опанування таких освітніх компонентів (ОК) освітньої програми (ОП): немає

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Економічна історія України», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знати теоретико-методологічні аспекти історичної науки, особливості розвитку всесвітньої історії, основні періоди історії України в контексті світової історії, історико-культурних регіонів України та історію своєї місцевості	ПРН 6
Знати методіку проведення історичних досліджень, володіти методикою опрацювання історичних джерел та проведення історико-краєзнавчих досліджень, вміти інтерпретувати джерела з усної історії, трактувати історичні процеси, опираючись на документальну базу	ПРН 9
Характеризувати існуючі в сучасному науковому просторі концепції історичного поступу українського народу, українського державотворення, порівнювати здобутки наукових шкіл при вирішенні актуальних проблем вітчизняної історії.	ПРН 10
Вміти доступно, на високому науково-методичному рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до здобувачів освіти, професійної та непрофесійної спільноти	ПРН 11

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Економічна історія України»:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знає теоретико-методологічні аспекти історичної науки, особливості розвитку всесвітньої історії, основні періоди історії України в контексті світової історії, історико-культурних регіонів України та історію своєї місцевості	ПРН 6
Знає методіку проведення історичних досліджень, володіти методикою опрацювання історичних джерел та проведення історико-краєзнавчих досліджень, вміти інтерпретувати джерела з усної історії, трактувати історичні процеси, опираючись на документальну базу	ПРН 9
Хвміє характеризувати існуючі в сучасному науковому просторі концепції історичного поступу українського народу, українського державотворення, порівнювати здобутки наукових шкіл при вирішенні актуальних проблем вітчизняної історії.	ПРН 10
Вміє доступно, на високому науково-методичному рівні доносити сучасні наукові знання та результати досліджень до здобувачів освіти, професійної та непрофесійної спільноти	ПРН 11

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- тестові завдання;
- реферати, есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- екзамен;
- інші види групових та індивідуальних занять.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: семінарські заняття, усне опитування, реферати, презентації, есе, тестові завдання, презентації .

Форма модульного контролю: письмова контрольна робота, стандартизовані тести.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен в усній формі за екзаменаційними білетами.

Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Курс складається з одного модульного контролю, який включає в себе лекції, семінарські заняття та самостійну роботу студентів.

Здобувачам пропонується самостійна робота у вигляді навчання за програмою неформальної освіти за допомогою дистанційних тренінгів, курсів, семінарів, вебінарів, майстер-класів тощо (наприклад, онлайн-курси «Академічна доброчесність в університеті» на платформі Prometheus: https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/coursev1:Prometheus+AI101+2021_T2/home; та інші).

Оцінка успішності знань студентів здійснюється у двох формах: поточний контроль (семінарські заняття, контрольна, самостійна робота) і підсумковий контроль (іспит). Загальна сума балів – 100 (із них: контрольна робота – 50, семінарські заняття – 30, самостійна робота - 20 балів).

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Розподіл балів, які отримують студенти Згідно «Тимчасового положення УжНУ про оцінювання успішності студентів відповідно до вимог кредитно-модульної системи» від 15 лютого 2007 р. оцінювання здійснюється за наступною шкалою.

Змістові модулі з дисципліни «Методика та організація наукових досліджень в галузі історії та педагогіки» оцінюються наступним чином:

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			50	100
5	5	5	6	6	6	6	6	5				

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	6	30
Самостійна робота	1	20
Модульна контрольна робота	1	50
Разом		100

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю.

Відповідно до «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті» (затверджено Наказом Ректора ДВНЗ «УжНУ» № 698/01-17 від 08.05.2015 р.), знання здобувачів оцінюється як з теоретичної, так і з практичної підготовки за такими критеріями:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує здобувач, який: - всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; - вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях; - засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; - засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; - вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; - самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи;

оцінку «добре» (82-89 балів, В) заслуговує здобувач, який: - повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; - має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; - під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує здобувач, який: - в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; - вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; - опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) заслуговує здобувач, який: 8 - знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії; - виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; - ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; - допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення;

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує здобувач, який: - володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер;

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється здобувачу, який: виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

оцінка «незадовільно» (0-35 балів, F) – виставляється здобувачу, який: - володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; - допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; - не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи здобувача протягом семестру.

Таблиця відповідності оцінок за різними шкалами

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕКТС	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1.

Економічний розвиток українських земель від найдавніших часів до сьогодення

Тема 1. Вступ до курсу

Предмет, мета і завдання курсу. Зв'язок з іншими дисциплінами.

Тема 2. Господарство первісної доби: особливості розвитку

Господарство в період палеоліту, мезоліту, неоліту. Виникнення відтворювального господарства. Економіка трипільців. Господарство в період бронзового та залізного віків. Матеріальна культура кіммерійців, скіфів, сарматів та її особливості.

Соціально-економічний устрій грецьких колоній Північного Причорномор'я. Особливості розвитку та форми організації господарства давніх слов'ян.

Тема 3. Соціально-економічний розвиток Київської Русі

Економічні передумови утворення Київської Русі. Явище «феодалізації» селян і земельні відносини. Особливості ведення сільського господарства у Київській Русі. Розвиток промисел та ремесел. Міста. Торгівля.

Тема 4. Розвиток господарства українських земель після розпаду Київської Русі до першої половини XVII ст.

Економічні та політичні наслідки розпаду Київської Русі. Соціально-економічне становище українських земель під час удільної роздробленості та золотоординського панування. Розвиток економіки Галицько-Волинського князівства. Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського, Королівства Польського та інших держав. Стан сільського господарства: феодальне землеволодіння, волочна система, закріпачення селян. Фільваркове господарство. Розвиток ремесла. Цехи. Зародження мануфактури.

Тема 5. Соціально-економічне становище українських земель у період від середини XVII – до кінця XVIII ст.

Утворення Української козацької держави. Соціально-економічна політика за Б. Хмельницького. Перетворення козацтва на привілейований стан. Старшинське землеволодіння. Особливості розвитку господарства українських земель наприкінці 1650-х – у 1780-х рр. Розвиток ремесла. Мануфактурна форма організації виробництва.

Тема 6. Економіка України у XIX ст.

Економіка Наддніпрянщини: криза феодально-кріпосницької системи. Розвиток капіталізму в сільському господарстві та промисловості. Початок промислового перевороту. Індустріалізація.

Соціально-економічне становище західноукраїнських земель: розклад феодально-кріпосницької системи господарства та селянська реформа на західноукраїнських землях. Аграрні відносини, розвиток промисловості і торгівлі в Галичині. Стан сільського господарства і промисловості у Північній Буковині й Закарпатті.

Економічне становище українських земель у друг. пол. XIX ст.: стрімкий розвиток капіталізму та завершення промислового перевороту. Транспорт. Внутрішня і зовнішня торгівля. Фінанси та грошовий обіг.

Тема 7. Економіка українських земель наприкінці XIX – перша половина XX ст.

Економічний розвиток західноукраїнських земель наприкінці XIX – на п. XX ст. Еміграційні процеси та їх причини. Столипінська аграрна реформа та її наслідки для економіки України. Соціально-економічне життя на українських землях (1900 – липень 1914 р.). Вплив Першої світової війни на розвиток господарства України. Господарство України в період боротьби за державну незалежність (1917–1920 рр.). Економіка українських земель в міжвоєнний період (1921–1939 рр.): УСРР у добу «НЕПу» («Нової економічної політики») та сталінської модернізації («П'ятирічки»). Наслідки «колективізації». Соціально-економічний розвиток українських земель у складі Польщі, Румунії та Чехословаччини.

Тема 8. Економіка в період Другої світової війни. Соціально-економічний розвиток України у складі Радянської держави (1939-1991)

Економічне становище українських земель на початку Другої світової війни. Господарство України в роки Другої світової війни. Повоєнна відбудова народного господарства. Соціально – економічний розвиток України в 50 – 60-ті рр. Економіка України в 70 – 80-ті роки. Наростання кризових явищ в економіці. Розвиток промисловості. Сільське господарство в умовах довготривалої кризи.

Тема 9. Економіка незалежної України

Економічне становище України в 1991-1994 рр. Проблеми переходу від планової до ринкової економіки. Економічна політика за президентства Л. Кучми. Основні напрямки економічної політики після «Помаранчевої революції». Особливості соціально-економічного розвитку України в 2010-2013 рр. Розвиток економіки України в умовах російсько-української війни. Проблеми реформування економіки на сучасному етапі.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: денна					
	Усього	у тому числі				
		лекції	Практичні (семінарські)	лабораторні	Індивідуальна робота	Самостійна робота
7-й семестр						
Модуль 1						
Тема 1. Вступ до курсу	2	1				1
Тема 2. Господарство первісної доби: особливості розвитку	2	2				4
Тема 3. Соціально-економічний розвиток Київської Русі	2	2	2			4
Тема 4. Розвиток господарства українських земель після розпаду Київської Русі до першої половини XVII ст.	2	2				4
Тема 5. Соціально-економічне становище українських земель у період від середини XVII – до кінця XVIII ст.	2	2	2			4
Тема 6. Економіка України у XIX ст.	2	4	2			4
Тема 7. Економіка українських земель наприкінці XIX – перша половина XX ст.	2	2	2			4
Тема 8. Економіка в період Другої світової війни. Соціально-економічний розвиток України у складі Радянської держави (1939-1991)	2		2			
Тема 9. Економіка незалежної України	7	2	2			3
Модульна контрольна робота	2	2				
Разом за модуль	36	24	12			39
Разом	90	24	12			54

6.3. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Соціально-економічний розвиток Київської Русі	2	
2	Соціально-економічне становище українських земель у період від середини XVII – до кінця XVIII ст.	2	
3	Економіка України у XIX ст.	2	
4	Економіка українських земель наприкінці XIX – перша половина XX ст.	2	
5	Економіка в період Другої світової війни. Соціально-економічний розвиток України у складі Радянської держави (1939-1991)	2	
6	Економіка незалежної України	2	
	Разом	12	

6.4. Самостійна робота

Самостійна робота з курсу «Економічна історія України» містить педагогічно-методичну складову та здійснюється за вибором студента. Самостійна робота може бути представлена у вигляді презентації, есе або реферату.

Також на самостійну роботу пропонується навчання за програмою неформальної освіти за допомогою дистанційних тренінгів, курсів, семінарів, вебінарів, майстер-класів тощо: - «Академічна доброчесність: онлайн курс для викладачів» на платформі Prometheus: https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/coursev1:Prometheus+AI101+2021_T2/ home; - «Академічна доброчесність» на платформі EdEra: <https://courses.edera.com/courses/course-v1:AmericanCouncils+AcIn101+AcIn2019/about> - «Академічна доброчесність в університеті» на платформі ВУМ online: <https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: ноутбук та проектор для презентацій.

Обладнання: карта, дошка.

Навчальна платформа Google Meet, Moodle.

8. ПИТАННЯ ДЛЯ МОДУЛЬНОГО І ПІДСУМКОВОГО СЕМЕТСРОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Господарство в період палеоліту, мезоліту, неоліту.
2. Економіка трипільців.
3. Особливості ведення господарства кіммерійців, скіфів, сарматів.
4. Соціально-економічний устрій грецьких колоній Північного Причорномор'я.
5. Особливості розвитку та форми організації господарства давніх слов'ян.
6. Економічні передумови утворення Київської Русі.

7. Явище «феодалізації» селян і земельні відносини. Особливості ведення сільського господарства у Київській Русі.
8. Розвиток промисел та ремесел, міст та торгівлі в добу Київської Русі.
9. Соціально-економічне становище українських земель під час удільної роздробленості та золотоординського панування.
10. Розвиток економіки Галицько-Волинського князівства.
11. Соціально-економічне становище українських земель у складі Великого князівства Литовського.
12. Розвиток економіки українських земель у складі Речі Посполитої.
14. Економіки Буковини та Закарпаття (Угорської Русі).
15. Соціально-економічна політика за Б. Хмельницького.
16. Економіка українських земель наприкінці 1650-х – у 1780-х рр.
17. Особливості економічного розвитку Наддніпрянщини у першій половині XIX ст.
18. Соціально-економічне становище західноукраїнських земель у першій половині XIX ст.
19. Соціальні та економічні зміни в Наддніпрянській Україні в другій половині XIX ст.
20. Особливості економічного розвитку українських земель у складі Австрійської імперії у другій половині XIX ст.
21. Столипінська аграрна реформа та її наслідки для економіки України.
22. Соціально-економічне життя на українських землях напередодні Першої світової війни.
23. Вплив Першої світової війни на розвиток господарства України
24. Соціальні й економічні зміни в Наддніпрянській Україні за доби Української Центральної Ради.
25. Соціально-економічне становище Української Держави Павла Скоропадського.
26. Соціально-економічне становище ЗУНР
27. Соціально-економічний розвиток українських земель у складі Чехословаччини та Румунії.
28. Економіка УРСР в умовах «НЕПу».
28. Соціально-економічне становище УРСР за «сталінської модернізації».
29. Господарство України в роки Другої світової війни.
30. Повоєнна відбудова народного господарства.
31. Економіка України в хрущовський період.
32. Соціально-економічне становище Україна в роки правління Л. Брежнєва та його наступників.
33. Особливості економічного розвитку в умовах «Горбачовських реформ» та наростання кризових явищ в економіці України.
34. Економічне становище України в 1991-1994 рр.
35. Економічна політика за президентства Л. Кучми.
36. Основні напрямки економічної політики після «Помаранчевої революції».
37. Особливості соціально-економічного розвитку України в 2010-2013 рр.
38. Розвиток економіки України в умовах російсько-української війни.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Баран В.К., Даниленко В.М. Українське село в добу розвинутого соціалізму // Історія українського селянства. – К., 2006.
2. Бойко О. Д. Історія України : підручник / О. Д. Бойко. – 8-ме вид., переробл. та доповн. – Київ : Академія, 2021. – 640 с.

3. Водотика Т. Простір можливостей: Україна в добу заліза та пари / Т. Водотика. – Київ : Кліо, 2018. – 240 с.
4. Гладун О. М. Нариси з демографічної історії України ХХ століття / НАН України. Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи. – К., 2018. – 224 с.
5. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації (ХІХ – ХХ століття). – К. : Генеза, 1996. – 360 с.
6. Гуржій О. Західна Європа та Гетьманщина в середині ХVІІ – ХVІІІ ст.: соціально-економічні аналогії, закономірності, специфіка / О. Гуржій. – Київ : Ін-т історії України НАН України, 2021. – 128 с.
7. Гуржій О. Нариси з історії розвитку виробничих відносин і торгівлі в Україні (друга половина ХVІІ – початок ХХ ст.) / О. Гуржій, О. Реєнт, Н. Шапошнікова. – Київ : Ін-т історії України НАН України, 2018. – 364, [1] с.
8. Даниленко В. Україна в 1985–1991 рр.: остання глава радянської історії / В Даниленко. – Київ : Ін-т історії України НАН України, 2018. – 278 с.
9. Економічна історія України: Навчальний посібник / Уперенко М. О., Кузнецов Е. А., Парієнко Г. К. та ін. – Одеса, 2005.
10. Злупко С. М. Економічна історія України. Навчальний посібник. – К.: Знання, 2006. – 367 с.
11. Лазарович М. В. Економічна історія. Навчальний посібник. – К.: Знання, 2008. – 431 с.
12. Пасіцька О. «Львівський Манчестер» і «Галицька Каліфорнія»: соціально-економічна діяльність українців Галичини (20–30-ті роки ХХ ст.) : монографія / О. Пасіцька. – Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2019. – 571 с.
13. Перевозчиков В.І., Тимчик О.А. Економічна історія українських земель (Х – ХVІІІ ст.). – Харків, 2009.
14. Савчук І. Г. Розвиток господарської діяльності на території сучасної України у просторі і часі / І. Г. Савчук. – Київ : Ін-т історії України НАН України, 2019. – 208, [2] с.
15. Склокін В. Російська імперія і Слобідська Україна у другій половині ХVІІІ ст.: просвічений абсолютизм, імперська інтеграція, локальне суспільство / В. Склокін. – Львів : Вид-во УКУ, 2019. – 268 с.
16. Соціальна та економічна історія України: від найдавніших часів до середини ХVІІ ст. [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Л. В.Баличева, Л. Е.Добрунова, В. М.Мацюцький, А. О.Пастушенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. – 125с.
17. Соціальна та економічна історія України: від середини ХVІІ до початку ХХ ст. [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Л. В. Баличева, Л. Е. Добрунова, Н. Л. Шелкунова. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. – 166 с.
18. Україна і світ. Історія господарства від первісної доби і перших цивілізацій до становлення індустріального суспільства / Під ред. Б.Д. Лановика. – К.,1994.

Додаткова

1. Бовуа Д. Трикутник Правобережжя: царат, шляхта і народ: 1793–1914 рр. / Д. Бовуа; пер. з фр. З. Борисюк. – Київ : Кліо, 2020. – 872 с.
2. Брославський В.Л. Аграрна історія Правобережної України 1739 – 1861. Тернопіль, 2010.
3. Васюта І. К. Галицько-волинське село між світовими війнами / І. К. Васюта . – Львів : Каменяр, 2010. – 507 с.
4. Велика війна 1914-1918 рр. і Україна / упоряд. О. П. Реєнт; НАН України, Ін-т історії України. – К. : КЛІО, 2013. – 784 с.

5. Верховцева І. Г. Колективізація сільського господарства у Подунав'ї: аграрнокультурні аспекти // Гуржіївські історичні читання: Збірник наукових праць. – Черкаси: Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, 2011. – Вип. 4. – С. 264-266.
6. Вєтрова Г.В. Умови праці та побуту сільськогосподарського робітництва на Півдні України у другій половині ХІХ ст. // Науковий вісник. Одеський державний економічний університет. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2009. – № 12 (90). – С. 200-209.
7. Діяльність місцевих органів державної влади на Правобережжі у добу гетьманату Павла Скоропадського. Збірник документів, матеріалів та світлин. Упорядники: Галатир В.В., Олійник Ю.В., Павлунішина Т.Д. – Хмельницький, 2014. – 310 с.
8. Жванко Л. М. Біженство Першої світової війни в Україні : док. і матеріали (1914-1918) / Любов Миколаївна Жванко. – Х. : ХНАМГ, 2010. – 359 с.
9. Мірущенко О. Економічний розвиток Запорозьких Вольностей періоду Нової Січі. – К., 2015. – 456 с.
10. Міщанин В. Радянізація Закарпаття 1944–1950 рр.: монографія. Ужгород: Рік-У, 2018. 644 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця за дисципліною «Соціальна та економічна історія України». Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=3549>
2. <http://history.org.ua/uk> – Інститут історії України НАН України
3. <http://uamoderna.com> – Україна модерна. Міжнародний інтелектуальний часопис.